אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תלב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' סיון תרע"ב - יפו

נמען: הרב שמואל צבי מרגליות, אב בית דין פירנצה

הרב קוק חילק תרומה של 500 פרנק: מאה לבית החולים לעיוורים, מאה לעניים הגונים, ומאתיים לקופה של תלמידי ישיבתו (במקום 'רמב"ן', שבדרך כלל פירושו כלל ענייי הארץ). לגבי מורה לבית הספר של הפלאשים (יהודי אתיופיה), הרב קוק מבקש פרטים: אילו ידיעות נדרשות, מה השכר ומה התנאים.

עיקרי הדברים

- חלוקת תרומה.
- מורה לפלאשים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' סיון תרע"ב[4].

לכבוד הרב הגדול בתורה וחכמה, נודע למשגב בישראל ובאדם, מו"ה[5] שמואל צבי מרגליות [הרב שמואל צבי מרגליות, רבה של פירנצה ומנהל בית המדרש לרבנים שם] שליט"א[6]. אב"ד[7] ור"מ דעי"ת[8] ק' פירינצי יצ"ו[9], שלו'[10] רב וברכה מקודש.

יקרת מכתב כתה"ר[11] קבלתי בצירוף הטשיק בן חמש מאות פרנק, ומסרתי לשלח לתעודת החלוקה ע"פ[12] מכתבו דמר שי'[13], מאה פרנק בעד ביה"ח[14] לעיורים מאה פרנק ומאה פרנק לחלק לעניים הגונים נצרכים, ומאתים פרנק לקופת חלקה אע"פ[15] שמסופקני אם כונת

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ב - השנה תרע"ב (1911/1912)
5 מו"ה - מורנו הרב
6 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7 אב"ד - אב בית דין
8 דעי"ת - דעיר תהילה
9 יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
10 שלו' - שלום
11 כתה"ר - כבוד תורתו הרמה
12 ע"פ - על פי
13 שי' - שיחיה
14 ביה"ח - בית החולים
15 אע"פ - אף על פי

הנודר ע"ז[16], שנראה לי שהשם רמבעה"נ[17] הרגיל ["רבי מאיר בעל הנס", שם כללי לקופת עניי ארץ ישראל] הכונה היא תמיד על כללות הקופה של עניי א"י[18], שרגילים רבים לקרא לה בשם זה. מ"מ[19] כדי לקיים מאי דנפיק מפומי' דמר במכתבו צויתי לשלח לישיבה הנ"ל[20] מאה פרנק, ומאה פרנק לחלק לעניים הגונים נצרכים, ומאתים פרנק לקופת הישיבה של תלמידים מקשיבים לקולי, לתמכם בהם. אקוה שתישר חלוקתי זאת בעיני כתר"ה[21] שליט"א.

וע"ד[22] מורה לביה"ס[23] שלבני הפלשים, [בית ספר לילדי יהודי אתיופיה ("פלאשים"); הרב מרגליות היה מתומכי המאמץ לחזקם ביהדות] חושב אני שאפשר להשיג מורה בא"י[24] בצביון הנדרש, אבל לפני הצעת הדברים למעשה כמובן צריכים לדעת בפרטיות, מה הן הידיעות שהמורה צריך להיות בקי בהן. כי כת"ר[25] סתם הדברים, בלשונו הזהב, באמרו "מלומד קצת בחכמות חיצוניות", אבל כמות הקצת הזאת, ופרטי החכמות החיצוניות ההן, לא נתבארו, וכמובן לא ירצה שום איש לנסוע לכתחילה על משמרת עבודה בטרם שיוכל להחליט בדעתו, שבידו למלא את רצון דורשיו במילוי. נוסף לזה נדרש לדעת את תקציב השכירות ופרטי המצב שמורה כזה נתון בו, למשל חיי הסביבה שביה"ס[26] הנ"ל הוא בתוכה, וכיו"ב[27].

כאשר יכבדני כת"ר במכתבו הנכבד לברר לי שאלות הללו, הנני בכל חפצי להיות נטפל לעושי מצוה ולעמוד לימינו בכל דרישותיו בכלל, לטובתם הנצחית של אחינו הנדחים הללו, אשר הואיל צור ישראל בחסדו להעיר את לבב השרידים, טהורי הנשמה שבדור, להתעסק בתקנתם ובהצלתם משחת הכליון.

אקוה לד', שמכתבינו אלה, הראשונים לפגישתנו הרוחנית, יפתחו לנו פתח לקרבת הדעות, והחפץ הטוב לעבוד בכרם בית ישראל בלב נכון ובחפץ כפים, הדורש את תפקידו, מוצא מסילותיו בנפשות הקרובות, אשר בגויות הרחוקות.

והנני בזה חותם בכל רחשי אהבה וכבוד וברכת הרגל, יום הבכורים, ויום מתן תורתנו, ההוא יומא דקא גרים, [על פי פסחים סח: "אי לאו האי יומא דקא גרים", יום מתן תורה] לשרידי סגולה קרן להרים,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

16 ע"ז - על זה
17 רמבעה"נ - רבי מאיר בעל הנס
18 א"י - ארץ ישראל
19 מ"מ - מכל מקום
20 הנ"ל - הנזכר לעיל
21 כתר"ה - כבוד תורתו רום הדרתו
22 וע"ד - ועל דבר
23 לביה"ס - לבית הספר
24 באי"י - בארץ ישראל
25 כת"ר - כבוד תורתו
26 שביה"ס - שבית הספר
27 וכיו"ב - וכיוצא בזה